

vytýká stížnost tomuto výroku neúplnost dle čís. 5 Šu 281 tr. ř. proto, že rozhodovací důvody nepřihlížejí k větám trestního oznámení, že místo činu je vzdáleno asi 70 kroků od domku Františka Z-a a že tam nebylo cizích svědků jen sestra znásilněné (Marie N-ová) — k přítomnosti této svědkyně poukazuje asi také věta téhož oznámení, že právě, když obžalovaný od děvčete upustil, bylo slyšeti kroky — dále k výpovědi Anny S-ské, že v tu dobu, když obžalovaný s ní vstal, přicházela po cestě . . . a konečně k výpovědi Františka Z-a, že později o činu bylo veřejně mluveno. Tyto nalézacím soudem opomenuté výsledky hlavního přelíčení mohou po případě vésti k závěru, že se skutek stal za okolností, za nichž se mohl dostat k vědomosti širšího obcenstva, že tedy byl způsobilým vzbuditi veřejné pohoršení, a i k dalšímu, po subjektivní stránce nutnému závěru, že si obžalovaný byl v době skutku vědom možnosti takového, třebaš dodatečného šíření zprávy o jeho skutku. Opomenutím těchto výsledků hlavního přelíčení pro závěr o zmíněných rozhodných skutečnostech závažných stal se výrok soudu, pokud se vztahuje k přestupku Šu 516 tr. zák., neúplným a zmatečným dle Šu 281 čís. 5 tr. ř.

Čís. 1979.

Zločinu ve smyslu Šu 153 tr. zák. mohou se dopustiti jen ti, jichž se úřední (služební) úkon dotýče, po případě ti, kdož jsou výkonu přítomni sice jako diváci, posluchači a pod., vůči nimž však úředník při svém úředním výkonu se jeví ve své úřední hodnosti, tak že jim přísluší dbáti jeho autority, kterou též může případně proti nim uplatniti.

Nedopouští se zločinu toho, kdo vykonáváje sám současně své úřední povinnosti, ublíží na těle jiné úřední osobě, s ním v téže místnosti úřadující, leč by mu byla nadřízenou a nalézala se z důvodu této nadřízenosti u výkonu služby vůči pachateli.

(Rozh. ze dne 9. května 1925, Zm II 106/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečné stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 13. října 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem těžkého poškození na těle podle §§ů 152, 153 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmatečná stížnost uplatňuje názor, že předmětem zvláštní ochrany podle Šu 153 tr. zák. není osobnost napadené úřední osoby, nýbrž pouze autorita úřední moci oproti veřejnosti, že tudíž tímto předpisem jsou osoby, nacházející se ve výkonu svého úřadu, své služby nebo vrchnostenského příkazu, chráněny jen proti osobám, proti nimž směřuje jejich úřední výkon, proti nimž má býti chráněna jejich autorita. I spatřuje zmatečnou stížnost především zmatečnost rozsudku podle čís. 5 Šu 281 tr. ř. (patrně jeho neúplnost) v tom, že se v něm o obžalovaném, který

je železničním zřízencem, nezjišťuje, nacházel-li se v době činu ve výkonu svého úřadu, s hlediska důvodů zmatečnosti čís. 9 a), 10 §u 281 tr. ř. pak namítá, že, je-li vinník, v tomto případě obžalovaný, veřejným zřízencem ve smyslu §u 68 tr. zák. a nacházel-li se ve výkonu svého úřadu, nejde o ochranu veřejné autority napadené úřední osoby, nýbrž o ochranu její vlastní osoby, chráněné v tom případě jen předpisem §u 411 tr. zák. Zmateční stížnost, ač nelze jejím vývodům zcela přisvědčiti, jest v právu.

Ustanovení §u 153 tr. zák. chrání autoritativní postavení určitých osob — vlastních rodičů proti dětem — bezpodmínečně; autoritativní postavení veřejných úředníků, duchovních, svědků a znalců jen podmíněně, totiž potud, pokud by jejich tělesná neporušenost byla poškozena při výkonu jejich úřadu nebo pro tento výkon. Z toho plyne, že, ježto účelem této ochrany jest ochrana autority úředníka při výkonu úřadu, pokud se týče i autority výkonu služby samotné, mohou se zločinu podle §u 153 tr. zák. dopustiti jen ti, jichž se úkon ten dotýče, po případě ti, kteří byli sice jako diváci, posluchači nebo podobně výkonu jako soukromníci přítomni, vůči nimž však rovněž úředník při svém úředním výkonu se jeví ve své úřední hodnosti, tak že jim přísluší dbáti jeho autority, kterou též může případně vůči nim uplatniti (§ 233 tr. ř., § 199 c. ř. s.). Nevztahují se tudíž předpisy §u 153 tr. zák. na ty, kdož, vykonávající současně sami své úřední povinnosti, poškodí tělesnou neporušenost úředních osob s nimi v téže místnosti úřad konajících, leda že by tyto osoby byly úředními osobami jim nadřízenými a byly z důvodu této nadřízenosti u výkonu služby vůči nim. Měl proto nalézací soud zjistiti, zda obžalovaný byl tehdy rovněž ve výkonu svého úřadu, v čem výkon ten záležel, a dále, v jakém poměru byl obžalovaný k poškozenému (poměr podřízeného k nadřízenému), a jaký úřední výkon poškozený tehdy obstarával. Ježto rozsudek tak nečiní, jest z důvodů zmateční stížností uplatňovaných zmatečným; i bylo jej zrušiti a podle §u 288 čís. 3 tr. ř. rozhodnouti, jak se stalo. Při novém hlavním líčení bude soudu nalézacímu též uvažovati, zda obžalovaný byl si subjektivně vědom, že poškozený jest v úředním výkonu. Nenabyl-li by soud o vině obžalovaného v tomto směru přesvědčení, bude mu podle §u 262 tr. ř. uvažovati, zda obžalovaný nezranil Filipa W-a pro jeho úřední výkon.

Čís. 1980.

Benzinová aféra.

Zločin podle §u 105 tr. zák. jest dokonán již okamžikem svádění slibem daru, nikoliv až teprve skutečnou výplatou sličené odměny, bez ohledu na to, byl-li sličený dar dán nebo stranicky rozhodnuto čili nic.

»Svádění« předpokládá úmysl, směřující k tomu, by úředník jednal proti svým úředním povinnostem; nespadá sem případ, kde dle úmyslu pachatelova má úředník postupovati podle zákona.

»Stranictvím« jest nejen přímé zasazování se o zájmy strany, nýbrž i pouhá přízeň nebo blahovůle vůči ní; nezáleží na tom, měl-li pachatel na mysli určité prostředky stranické blahovůle.

K naplnění pojmu »stranictví« stačí, působí-li pachatel darem nebo slibem daru na úředníka k tomu, by se nedal při rozhodování vésti vý-